

# Ἐφημερίς τῶν Κυριῶν

## ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΑ

ΣΥΝΤΑΣΣΟΜΕΝΗ ΥΠΟ ΚΥΡΙΩΝ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΡΙΑ

ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

Σύνδρομνται ἐγγράφονται εἰς τὸ Γραφεῖον τῆς  
**Ἐφημερίδος τῶν Κυριῶν**  
καὶ παρὰ τοῖς βιβλιοπωλείοις Βίλμπεργ καὶ «Ἐστίας»

Ἐν τῷ Ἐξωτερικῷ δὲ παρ' ἅπασιν τοῖς  
ἀντιπροσώποις ἡμῶν.

Σώματα πλήρη τοῦ α', β', γ', δ', ε', καὶ ς' ἔτους εὐρίσκονται  
παρ' ἡμῖν καὶ παρ' ἅπασιν τοῖς ἀντιπροσώποις ἡμῶν.

### ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΕΤΗΣΙΑ

ΠΡΟΠΑΗΡΩΤΕΑ

Διὰ τὸ Ἐσωτερικὸν Δρ. 5

Διὰ τὸ Ἐξωτερικὸν φ.χ. 8

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΩΣ

11 Ὁδὸς Μουσῶν 11  
Ἀπέναντι Νέας Ἐφημερίδος

Γραφεῖον ἀνοικτὸν καθ'  
ἐκάστην ἀπὸ 10—12 π. μ.

Πᾶσα παρατήρησις ἐπὶ τῆς  
ἀποστολῆς τοῦ φύλλου γίνε-  
ται δεκτὴ μόνον ἐντὸς οκτῶ  
ἡμερῶν.

Διὰ τὰ ἀνυπόγραφα ἄρθρα  
εὐθύνεται ἡ συντάκτις αὐτῶν  
Κυρία ΚΑΛΛΙΡΡΟΗ ΠΑΡΡΕΝ

Τὰ πεμπόμενα ἡμῖν χειρό-  
γραφα δημοσιεύμενα ἢ μὴ  
δὲν ἐπιστρέφονται. — Ἀνυ-  
πόγραφα καὶ μὴ δηλοῦντα  
τὴν διαμονὴν τῆς ἀποστελ-  
λούσης δὲν εἶναι δεκτά. —  
Πᾶσα ἀγγελία ἀφορώσα εἰς  
τὰς Κυρίας γίνεται δεκτὴ.

Αἱ μεταβάλλουσαι διεύθυν-  
σιν ὀφείλουσι ν' ἀποστέλλουσι  
γραμματόσημον 50 λεπτῶν  
πρὸς ἐκτύπωσιν νέας ταβίλας.

### ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Καθημεριναὶ Ἐντυπώσεις. Τὸ αἰώνιον ἄρρεν. — Τὸ γενικὸν ἀποτέλεσμα τῆς ἐργασίας τῆς «Ἐνώσεως». Αἱ Ἀγγλίδες νοσοκόμοι περὶ Ἑλληνίδων — Ἡ Νύμφη ἐκ τῶν τοῦ Michalet (ὑπὸ κ. Ἐλένης Γεωργιάδου. Αἱ μητέρες τοῦ παρελθόντος. — Εἰδοποιήσεις. — Ἐπιφυλλίς.

### ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΑΙ ΕΝΤΥΠΩΣΕΙΣ

*Καλὴ μου φίλη,*

Εἶνε τὸ τελευταῖόν μου γράμμα, τὸ ὁποῖον κλείει σήμερον τὴν ἀλληλογραφικὴν μας τῆς θερινῆς περιόδου. Ὑπέικουσα εἰς τὴν ἀνάγκην, ἢ ὁποία μοι ἐπέβαλλε τὴν μηνιαίαν πάτης γραφικῆς ἐργασίας διακοπὴν καὶ τὴν πλήρη ἀνάπαυσιν ἐνὸς μηνὸς καθ' ἅπην τὸ ἔτος, ὄχι μόνον τὴν ἔκδοσιν τῆς «Ἐφημερίδος τῶν Κυριῶν» διακόπτω ὡς πάντοτε τὸν Αὐγούστον, ἀλλὰ καὶ ἐσὲ ἀφίκω ἐντελῶς ἤσυχον νὰ ἀπολαύσης τὰ κάλλη τῶν Πυρρηναίων, εἰς τὰ ὁποῖα, ὡς μοι γράφεις, μεταβαίνεις κατ' αὐτάς.

Ἐγὼ θὰ μείνω ἕνα μῆνα ἀκόμη ἐδῶ εἰς τὸ γραφικὸν Μαρούσι, τὸ ὁποῖον δὲν παρουσιάζει βέβαια τὰ θέλγητρα τῶν Εὐρωπαϊκῶν ἐξοχῶν, ἀλλ' εἰς τὸ ὁποῖον δύναται τις νὰ ζήσῃ ζῶν ἐντελῶς ἀγροτικὴν, ζῶν φυσικὴν, μέσα εἰς τὴν ὀργωσαν φύσιν, ἢ ὁποία γόνιμος, πλουσία, ἀνεξάντλητος εἰς κάλλη καὶ πλοῦτον ζωικὸν ἀνακουφίζει τὸν ἐξαντληθέντα ἐκ τῆς καταπονήσεως καὶ ἐκ τῶσων ἀλλεπαλλήλων συγκινήσεων ὀργανισμὸν μου.

Λυποῦμαι διότι ὅσα καὶ ἂν σοῦ εἶπω δὲν θὰ ἤμπορέσης ποτὲ νὰ ἐννιήσης τὴν ἡδονὴν, ἣν αἰσθάνομαι γράφουσά σοι ὑπὸ τὴν σκιὰν μεγάλων δένδρων, τὰς ρίζας τῶν ὁποίων φιλεῖ σήμερον ἀπὸ πρωίας τὸ κρυστάλλινον νερὸν ἐνὸς τεχνητοῦ ρυ-

αχίου, τὸ ὁποῖον ὀρηκτικὰ, μὲ μικροὺς γραφικὸς κυματισμοὺς, ῥεεῖ, ῥεεῖ ἀκούραστον, συμπαρασύρον εἰς τὸν δρόμον του ἄλλοτε τὰ φύλλα, τὰ ὁποῖα τινάσσει ἀπὸ τῶν ἄνω ἢ πυκνόφυλλος λεύκη καὶ ἄλλοτε τὰ μικρὰ ἔντομα, τὰ ὁποῖα ἐν τῇ φιλαρσεκείᾳ των, κατοπτρίζομενα εἰς τὰ ἀβαθῆ νερά του, εὐρον τὸν θάνατον. Τοῦτο δὲν ἐμποδίζει τὰς τρελλὰς πεταλούδας, μὲ τὰ λευκὰ των πτερύκια καὶ τὰ χρυσα τῶν σωματάκια, νὰ κυνηγῶνται ὑπερήφανοι ὑπερένω τῆς κοίτης του καὶ νὰ στολίζουν τὸ μικρὸν ρυάκιον μὲ τὸ ἀσύλληπτον κάλλος των, καὶ νὰ φαίνονται ὡς ἠλεκτριζόμενα ἀπὸ τὸ δροσερὸν του κελάρισμα, τὸ ὁποῖον, ὑποθέτω, θὰ ἀποτελεῖ διὰ τὰ λεπτὰ ἀκουστικά των ὄργανα τὴν ὠραιοτέραν τοῦ κόσμου συναυλίαν.

Εἶνε ἡ εἰκὼν αὐτὴ τῆς ἀμερίμου νεότητος καὶ τῆς αἰωνίας τοῦ καλοῦ λατρείας, ἢ εἰκὼν τῆς ζωῆς καὶ τῆς κινήσεως, ἢ εἰκὼν τῆς ἐορτῆς καὶ τῆς χαρᾶς, εἰς τὴν ὑπερτάτην καὶ τελειοτάτην ἐκδήλωσιν τῆς. Εἰς τὴν μικράν, τὴν στενήν αὐτὴν λωρίδα ἐνὸς ρυακίου δὲν περικλείεται ἄρα ὀλόκληρον τὸ μυστήριον τῆς δημιουργίας; Κόψε τὸν δρόμον τοῦ νεροῦ, τὸ ὁποῖον ἀγνοοῦμεν πῶθεν ἔρχεται, στέγνωσέ το διὰ μίαν στιγμὴν καὶ ἰδοὺ ὄλος αὐτὸς ὁ κόσμος τοῦ πρασίνου καταδικασμένος εἰς μαρσισμόν καὶ ἰδοὺ ἡ γῆ ἀπὸ παραδείσου μεταβαλλομένη εἰς ξηρὰν καὶ ἄγονον ἔρημον. Ὁ συριγμὸς τοῦ τέττιγος θὰ παύσῃ ἀμέσως, τὸ πρῶινόν ἄσμα τῶν πτηνῶν θὰ σιγήσῃ, ὁ βόμβος τῶν μελισσῶν θὰ λείψῃ τὸ πέταγμα τῆς πεταλούδας θὰ σταματήσῃ, τὸ βέλασμα τῶν προβάτων καὶ αὐτὴ τοῦ ἀνθρώπου τοῦ κραταιοῦ καὶ ὑπερτάτου ἄρχοντος τοῦ κόσμου ἢ φωνῆ θὰ νεκρωθῇ. Καὶ ἀντὶ τῆς χαρᾶς τῆς ζωῆς ὁ θάνατος θὰ βασιλεύσῃ καὶ ἡ γῆ θὰ ἀποτελέσῃ τὴν ἀπαισιωτέραν εἰκὼνα τῆς κολάσεως, τὴν ὁποίαν οὔτε οἱ ἔθνηκοι τῆς ἀρχαιότητος, οὔτε οἱ καλόγηροι τοῦ μεσαιῶνος, οὔτε αὐτὸς ὁ Δάκντης ἠδυνήθη νὰ φαντασθῇ καὶ ἀπεικονίσῃ.

Ὁ Οὐγκῶ, νομίζω εἰς τὸ σκουλεῖο του, τὸ φιλοσοφικώτα-

τον αυτό ποιήμα του, τάσσει το μικρόν αυτό και δυσειδές και άπεχθές έντομον ώς το α και το ω της δημιουργίας. Υπερ-τερον του θανάτου άντλει έξ αυτού την ζώην του και μεταβάλλει εις άπαισία ράκη πέν θ,τι θάλλη, πέν θ,τι άποτελη το χάσμα και την υπερφάνειαν του κόσμου.

Ο μέγας ποιητής, προσηλωμένος εις την εικόνα της άπο-συνθέσεως και καταστροφής, λησμονεί διά μιάν στιγμήν την εικόνα της ζωής.

Άπεροφρημένος από την ιδέαν του όλέθρου, του όποιου ήρωος άήτητος ήτο και είναι ό σκόλης, λησμονεί τά βάρη των ρυα-κίων και των λιμνών, λησμονεί τον κόσμον των υδάτων, τον ζωο-γονούντα το σύμπαν, τον κρατούντα εις τας άδαμκνίνους στα-γόνας του την Ιστρορροίαν της ζωής, τον δίδοντα την δύναμιν της καταστροφής και εις αυτόν τον σκόληκα, τον έμποδί-ζοντα την άνάφλεξιν του πλανήτου μας, τον έξωραίζοντα τον αίθερα και στολιζοντα όχι μόνον τας έκτάσεις της γής, αλλά και τά άπέραντα πλάτη του ούρανοϋ με την άπαράμιλλον ποικιλίαν τόσων χρυσοκενημένων και άφροσχεδιασμένων νεφών. Εις τας ιδέας αυτές με έκαμε να άποπλανηθώ και να λησμονήσω σχεδόν ότι γράφω έπιστολήν και να ένθυμηθώ του Ούγκω το άριστούργημα, μικρά συνοδεία πρασίνων σκολήκων, οι όποιοι προσβάλλουν την γλοιώδη και δακτυλωτήν μορφήν των άκριβώς κάτωθεν της ύγρας χλόης, ή όποία πλκισει το ρυακίόν μου από τας δύο πλευράς του. Με τας έλικοειδείς κι-νήσεις των σχηματίζουν μιάν όδοντωτήν πρασίνην άλυτιν, και ένφ άηδώς σύρονται και έρπουν, άφίνουν όπίσω των τά ύγρα της διαβάσεως των ζήνη εις άληθινόν σχεδίων έντελώς πρωτό-τυπον, το όποιον άποδεικνύει την έκ του κόσμου των όμβρων και των υδάτων καταγωγήν των.

Άσυναίσθητως δέ χωρίς να το θέλω, κατεδίκασα ως βλά-σφημον το ποιήμα του έξόχου ποιητού, του όποιου ή μεγαλο-φυία δέν εξήγησεν ευγενέστερον και ώρκειότερον τάφρον του σύμ-παντος από το μικρόν και ρυπαρόν της δημιουργίας έντομον. Πιητικώτεροι αυτού οι Έβραίοι της Γραφής έδωκαν τάφρον του κόσμου το άπέραντον των ώλεωνών και θλασσών, φαντα-σθέντες μόνον τον κατακλυσμόν των υδάτων, δυνάμενον να έξαφνήση την επί του προσώπου της γής βασιλεύουσαν ζώην.

### Το αιώνιον άρρεν

Άπό τας σκέψεις μου αυτές με άποσπούν αι φωναι δύο μικρών, τά όποια μακρόνουν και διαπληκτίζονται δι' ένα λίθον, χρησιμεύοντα ως κάθισμά των, το όποιον το έν τούτων, μικρά και γυμνίπους κορασίς, διεκδικεί προς νεώτερον άδελφόν της, νή-πιον μόλις δύο έτών. Έδώ εις τους άγρους αι περι γυναικός και κόρης ιδέαι είναι έντελώς διάφοροι εκείνων με τας όποιας μας νακαρίζουν οι ποιηται και οι συγγραφείς των πόλεων. Έδώ το τρυφερόν και χαϊδευμένον πλάσμα, από το όποιον μό-νον τά πτερά λείπουν διά να μεταβληθί εις άγγελον, είναι το αιώνιον άρρεν, ό κύριος αυτός και τύραννος όλου του θη-λυκοϋ κόσμου. Οι άνθρωποι των άγρών, έλικρινέστεροι των άν-θρώπων του μεγάλου και πολιτισμένου κόσμου, έχουν το θάρρος να λέγουν εις την γυναίκα άφοβα: *Θέλω να άρω και συ να ύποτάσσεσαι*: θέλω να διατάσσω και συ να ύπακούης: θέλω τά πάντα δι' έμέ και *ελάχιστα* δι' έσε.

Και με την ιδέαν αυτήν γεννάται και άνδροϋται ό μικρός

των άγρών μείραξ και ή άνδρίζουσα κατ' τους μύς και την άντοχήν σύντροφός του. Και την ιδέαν αυτήν είλα έν όλη τη έφαρμογή της εις το άγέρωχον ύρος, με το όποϊον ό μικρός μου διετής ήρωος είπεν εις τηνμεγαλειτέραν κατ' δύο έτη άδελφήν του: *μωή, σήκω συ, νακάτω εγώ*. Και ή μικρά γυ-μνόπους παιδίσκη, άν και κλαίουσα και διαμαρτυρομένη, ή-ναγκάσθη να σηκωθί και πρραχωρήτη και αυτήν την μικράν επί της πέτρας θέσιν της εις τον καλτσοφορεμένον και πα-πουτωμένον πάντοτε μικρόν άδελφόν της. "Άλλως τε ή ιστο-ρία αυτή επαναλαμβάνεται άνά π'εταν της ημέρας ώραν, καθ' ήν τέσσαρες άδελφαι από της πρωτοτόκου δεκαέτιδος περίπου, μέχρι της τετραετούς μικράς όφείλουν πάντοτε και εις όλα να ύποτάσσονται εις τον μικρόν άδελφόν και να εργάζονται, να ζούν, να ύπάρχουν σχεδόν δικ' την άποκλειστικήν του μικρού ήρωος ύπηρεσίαν.

Διά τον μικρόν αι άκτινες του ήλιου καίουν, φαίνεται, πε-ρισσότερον, και δικ' τουτο έν σκιάδιον πλατύγυρον σκεπάζει πάντοτε την κεφαλήν του, ένφ άπροφύλακτα και έκταθει-μένα εις όλας τας άτμοσφαιρικές μεταβολάς εύρίσκονται από πρωίας μέχρις έσπέρας τά μέτωπα των άδελφών του.

Ο καλλίτερος καρπός, το φρεσκότερον αυγόν της ήρνιθος, το όλίγον γάλα της κατσίκας, το διά τον πατέρα προοριζό-μενον καλλίτερον της τροφής μερίδιον, θά διαμοιρασθί με τον μικρόν, δικ' τον όποϊον ή ζωή μόνον μειδιόματα και θωπείας έχει, ένφ κληρος των άδελφών του είναι όνειδιςμοι και επι-πλήξεις και κόποι και άκρυα. Δι' τους πόδας του μικρού ή γή έχει ακάνθας και αιχμηρά λιθάκια, τά όποια θά έ-πλήγωναν το τρυφερόν δέρμα του, ένφ Ισχυρά, ως χονδροπι-ταλωμένη ή πτέρνα των κοριτσιών, διακρίξει γυμνή από το πρωι έως το βράδυ τον άπέραντον κήπον, τους άγρους, τους πρασινοσκεπασμένους πάντοτε.

Και θά το πιστεύσης, ότι εγώ, ή σχιζομένη κατ' των άδι-κημάτων, των όποιων θύμα είναι πάντοτε ή γυνή, άκουσίως μου παρασύρομαι εις την προτιμητιν αυτήν, ή όποια φαίνεται νόμος βασιλεύων εις την μικράν άγροτικήν γωνίαν μας. Και αι ιδικαι μου λοιπόν θωπεΐαι και προτιμήσεις γίνονται διά το μικρόν αυτόν μελαγχροϊνόν Μκρουσιότοπαιδιον, του όποιου τά λευκά δοντάκια ήδύναντο να χρησιμεύσουν ως ή δελεατικώτερα ρεκλάμα όλων των όδοντοκόνων του κόσμου και τά μαύρα μα-τάκια άντανανκλώσι το φως και την λάμψιν εκείνην, της ό-ποιας το μουσικόν κατέχουν μόνον τά μάτια των χωριατοπαί-δων, τά όποια ζούν άμέριμνα και άνεκτύσσονται άδελφωμένα με την φύσιν, της όποιας είναι το ώρκειότερον έγκκλώπισμα.

Δέν θέλω να κλείσω την παρουσάν μου, χωρίς να άπαν-τήσω εις την τελευταίαν σου έρώτησιν περι της όλικής δρά-σεως της «Ένώσεως των Έλληνιδων». Ίδου λοιπόν ή άνακε-φκλιώσις του κύκλου των εργασιών της και των ποσών, άτινα περίπου διέθεσε το «Έθνικόν Τμήμα» αυτής από της έναρξεως της τελευταίας επαναστάσεως των Κρητών και καθ' όλην την διάρκειαν της περιόδου των εθνικων ήμων άτυχημάτων.

Πρωτόν της έργον υπήρξεν ή περίθαλψις των προσφύγων Κρητών, τους όποιους αυτή πρώτη έσπευσε να διαθρέψη και ένδύση, χορηγήσασα επί έβδομάδας και συσσίτιον και άρτον, μέχρις ου ή Κυβέρνησις ανέλαβε την διατροφήν των. Ευθύς ως

ή διατροφή των έξησραλίσθη ή «Ένωσις» έμερίμνησε περι ένοι-κίων και χρηματικων βοηθημάτων, καταβλούσα προς τουτο έκ του ίδιου της ταμείου ποσόν, υπερβαίνον τας εκατόν χιλ. δραχμών. Την περίθαλψιν των προσφύγων διεδέχθη ή παροχή χρηματικων βοηθημάτων εις τας άπόρους οικογενείας των έ-φείδρων, υπέρ των όποιων διετέθησαν επίσης υπέρ τας εκατόν χιλ. δραχμών. Συγχρόνως με τας πρώτας ενεργείας της υπέρ των Κρητών προέβη και εις σύστασιν της σχολής των νοσοκό-μων, έν ή ήκολούθησεν μαθήματα νοσηλευτικής υπέρ τας εκα-τόν τακτικά μαθήτρια και ισάριθμοι άκροάτριαι. Ήπειδή δέ έν τ'ω μεταξύ ό πολιτικός ήμων όρίζων ήρχισε να θολώνη και ό πόλεμος επέκειτο άφευκτος ή «Ένωσις» προέβη άμέσως εις την διοργάνωσιν πόλεμικων χειρουργείων και νοσοκομείων, κα-ταρτίσασα τοιαύτα τέλεια έξ, ήτοι έν εις Βόλον, άλλο εις Ακ-μίαν, άλλο εις Δομοκόν, δύο εις Βόνιτσαν και έν εις Αθήνας. Εις τά νοσοκομεία ταύτα ένοσηλεύθησεν ή και έτυχον των πρώτων ιατρικων βοηθημάτων περι τους χιλίους τραυματίαι. Αι στερήσεις και ή έλλειψις ένδυμάτων του στρατού συνεκίνησε τας κυρίας της «Ένώσεως», αΐτινες και μεταξύ των πρώτων έ-σπευσαν να άποστείλουν εις τά σύνορα άσπρόρουχα άξίας άν-ερχομένης εις δέκα χιλιάδας δραχμών. Μεταξύ των πρώτων φροντίδων της «Ένώσεως» υπήρξεν επίσης ή ίδρυσις εργαστη-ρίων και ή εξασφάλισις έν αυτοίς εργασιών δια τας πρόσφυ-γας και τας γυναίκας των εφείδρων. Περι τας χιλιάς πεντακοσίας γυναίκας ειργάσθησαν διαρκώς επί πέντε όλους μήνας εις τά εργαστήρια ταύτα, των όποιων ό κύκλος των χρηματικων εισ-πράξεων άνήλθεν εις τεταράκοντα περίπου χιλ. δρ. Συγχρόνως με τά εργαστήρια ή «Ένωσις» προέβη εις σύστασιν και δύο νη-πιαγωγικων ασύλων, παρακειμένων εις τά εργαστήρια. Εις ταύτα διημέρευον και έπρογευματίζαν τά νήπια των εργαζο-μένων εις τά εργαστήρια προσφύγων, έδιδάσκοντο δέ συγχρόνως κατ' την Φρεβολιανήν μέθοδον.

Έν τ'ω μεταξύ αι πρόσφυγες της Θεσσαλίας κατέκλυσαν τας Αθήνας. Η «Ένωσις» παρέσχε και εις πάσας τας έκ Θεσ-σαλικής οικογενείας ένδύματα, άσπρόρουχα και κλινοσκεπά-σματα, διαθέσασα και υπέρ αυτών υπέρ τας τριάκοντα χιλ. δραχμών. Άλλ' ό πόλεμος έληξε και οι ξένοι, οι έλθόντες να προσφέρωσι την ζώην των υπέρ της μεγάλης ιδέας της έλευ-θερίας, επέτρεψαν υπό τον άρχηγόν των Γαριβάδην, μη τυ-χόντες ής ώρειλον να τύχουν ύποδοχής. Η «Ένωσις των Έλ-ληνιδων» δέν ύπέρητε και κατ' την περίστασιν ταύτην να δώση δείγματα της ευγνωμοσύνης της προς τους άνδρας, οι-τινες άπεγοητευμένοι άπήρχοντο εις τας έστίας των. Και άνθη και κηπόν και στεφάνους προσέφερε προς τους άνδρας του Γαριβάδην, των όποιων ή δυσσρέτεια μετεβλήθη εις έν-θουσιασμόν υπέρ της χώρας, ής αι γυναικες ήξέρουν να τι-μοϋν ούτω τους άνδρείους. Άλλά και εις τους έν τοις νοσοκο-μείοις της νοσηλευθέντας, ή «Ένωσις» παρέσχε κατ' την άνα-χώρησιν των και ένδύματα και μικρά χρηματικά βοηθήματα. Και διά τά τέκνα δέ και τας χήρας των φονευθέντων ή «Ένω-σις» έμερίμνησεν, εισόδημα δέ άποθεματικού κεφαλαίου αυτής έξ εκατόν πενήκοντα περίπου χιλ. δραχμών επί του παρόντος θέλει χρησιμεύσει προς άνατροφήν και διατήρησιν ώρισμένου αριθμού ορφανων και συντήρησιν χηρών.

Ο κύκλος του ποσού, το όποϊον διετέθη εις χρήματα και

εις είδη διά πάντας τους άνω κλάδους της «Ένώσεως» άνέρχε-ται εις δρ. έπτακοσίας χιλιάδας περίπου, αι κυρίαι δέ αι λα-βοϋσαι ενεργόν μέρος εις την καταπληκτικήν αυτήν δράσιν της «Ένώσεως» άνέρχονται εις τριακοσίας περίπου. Ουδεις άνήρ άνεμίχθη ή έλαβε μέρος ενεργόν ουτε εις την διοργάνωσιν της «Ένώσεως», ουτε εις την έκτέλεσιν του προγράμματός της, πλην των χειρούργων ιατρων των νοσοκομείων αυτής, εις ους όφείλε-ται ή έκπρασσις θερμής ευγνωμοσύνης διά την αυταπαρνησιν μεθ' ής ειργάσθησαν, έγκαταλείψυντες οι πλείστοι τούτων την ιδίαν έκαστος πελατείαν και την ιδίαν διακινδυνεύσαντες ζώην υπέρ της εκπληρώσεως του προς την πατρίδα καθήκοντος.

Πρωτοι μεταξύ τούτων τάσσονται οι διαπρεπείς χειρουργο κ. κ. Νούλης και Καντζας, οι εργαθέντες εις το έν Βόλω χει-ρουργείον της «Ένώσεως» από της πρώτης ημέρας της συστά-σεως και συνεχίσαντες το υπέρ των τραυματιων έργον των ό μεν κ. Καντζας εις τά έν Βόνιτση νοσοκομεία της «Ένώσεως», ό δέ κ. Νούλης εις το έν Αθήναις τοιοϋτον. Την διεύθυνσιν των έν Βόνιτση χειρουργείων ανέλαβεν αυτοπροσώπως ό καθη-γητής της χειρουργικής και ήδη πρότασις του Έθνικου Πανε-πιστημίου επιφανής Έλλην χειρουργος κ. Σπ. Μαγγίνας, ό όποιος έσυνέχισε το υπέρ των τραυματιων έργον του και εις το έν Αθήναις νοσοκομείον μας. Ο κ. Μπαλάνος, διαπρε-πής επίσης της πόλεως μας χειρουργος, ό όποιος ειργάσθη εις το έν Αθήναις νοσοκομείον μας ως πρώτος χειρουργος από της συστάσεως αυτού. Ως βοηθοι δέ άκαταπόνητοι οι κ. κ. Τριανταφυλλίδης, Μύλλερ και Βοναγ διά τά έν Βόλω και έν Βόνιτση νοσοκομεία και οι κ. κ. Παπας, Κουτσορόδης και Καντζουράκης διά το έν Αθήναις.

Πάσα ή λοιπή εργασία διεξήχθη παρ' κυριων, από της προέδρου του Έθνικου τμήματος κ. Έλένης Γρίβα, ευγενούς της πόλεως μας δεσποίνης, ήτις άνταπεκίθη πληρέστατα εις το βράδι και επίμοχθον έργον το όποϊον ανέλαβε, εργασθεΐσα μετ' αυταπαρνήσεως και ζήλου πατριωτικού, άνταξίου των ευγενων παραδόσεων και του οικου εις όν άνήκει και τοϋ όνόματος το όποϊον φέρει των άκαταπόνητων αντιπροέδρων κ. κ. Ευανθίας Όρφανίδου και Μαρίας Κεφαλα, της μετά τόσων μόχθων και οικονομίας, και φροντίδων διεξαγαγούσης το άκανθώδες και έννευριστικόν έργον της ταμίου κ. Πηγής Παππα και της βοη-θοϋ αυτής κ. Ραλλοϋς Κοϊμισόγλου και των λοιπων συμβού-λων, αι όποια ειργάσθησαν άκάματοι επί όλόκληρον πεντά-μηνον έκάστη εις τον ίδιον κλάδον μετ' άφοσιώσεως και αυ-ταπαρνήσεως αξιοθαυμάστου.

Και δέν ήτο δυνατόν να μη επιτύχη ή «Ένωσις» εις το κατ' έξοχήν εθνικόν και φιλανθρωπικόν πρόγραμμά της, άφου έταξεν ως άρχηγόν του όλου έργου της την βασιλίσσαν Όλ-γαν, την ένσαρκούσαν την ιδέαν της φιλανθρωπίας υπό την ευ-ρυτάτην αυτής έννοιαν και ως υπαρχηγόν την ήγεμονίδα Σο-φίαν την συνδυάζουσαν νοϋν πρακτικόν μετ' αισθημάτων συμ-παθείας υπέρχου.

Το δυστύχημα είναι, ότι μεθ' όλας τας θυσίας και την ευ-γενή αυτήν γυναικείαν δράσιν ουδέμιν άλλην έχομεν ικανο-ποίησιν ή ότι έπετελέσαμεν το καθήκον μας και ότι καταστήσαμε να έπουλώσωμεν τας πληγάς και να καταστήσωμεν ήττον όδυνηρά τά τραύματα, άτινα ό άτυχής αυτός πόλεμος κατήνεγκε κατ' της πτωχής πατρίδος μας. Η μοίρα δέν

μας έπεφύλαξε την υπερτάτην των ίκανοποιήσεων και άμοιβών να χαίρεταιςμεν ήμεεις αϊ νικήτριαι έν τῷ σταδίῳ τῆς φιλανθρωπίας την νίκην των Έλληνικῶν ὄπλων και να στεφάνωσωμεν με στεφάνους δάφνης τὰ μέτωπα των άνδρῶν και αδελφῶν μας, οὗ ή πατρὶς έταξεν ὡς θεματοφύλακας τῆς τιμῆς της και άπελευθερωτάς των δούλων τέκνων της.

Ὡς έπίλογον ήδη εις ὄλην αὐτήν την περί α' Ενωσεως» περιληπτικῆν αφήγησίν μου ήδυνάμην να έρωτήσω : ποῦ εἶναι ὄλοι οἱ μεγάλοι πατριῶται και αἱ σοφαὶ κεφαλαὶ, αἱ ὁποῖαι εἶχον εξεγερθῆ έναντίον μου, εὐθύς ὡς έπελήφθην τῆς συστάσεως και διοργανώσεως τῆς α' Ενωσεως», την ὁποίαν μόνον ὅτι δέν εἶχον χαρακτηρίσει ὡς μέλλουσαν να διαφείρη τὰς Έλληνίδας ; Τί καλόν έκαμην διὰ τὸν πτωχόν τόπον των αὐτοῖ, οἱ ὁποῖοι ἐπὶ ένα μηνά ὄλον έπέριπτον τοὺς ἀβλαβεῖς, εὐτυχῶς, μύδρους των κατὰ τῆς κεφαλῆς μου ; Πόσας προσέφερον έλδουλεύσεις αὐτοῖ, οἱ πᾶν τὸ καλόν έπικρίνοντες, πολεμοῦντες και έμπικθῶς καταδιώκοντες ;

Εἰς ἐμέ μόνην κρέσσον μίαν, ἀλλὰ μεγάλην έλδουλεύειν. Νὰ κλαίω εἰς μὴν έναντίον ὀλοκλήρου τῆς σπείρας των άνδρειῶν αὐτῶν και να φέρω εις πέρας εὐτυχῆς τὸ έργον, τὸ ὁποῖον άπετέλεσε την υπερτάτην τοῦ βίου και τῆς δράσεώς μου φιλοδοξίαν : Νὰ άποδείξω διὰ των πρκαμάτων την Έλληνίδα τῆς σήμερον άνταξίαν των γυναικῶν των ένδόξων τῆς Έλλάδος έποχῶν και μέγαν κέρχοντα τῆς προόδου τῆς χώρας μας.

Παρά τοῦ έν Χίφ Έλληνοσ ιατροῦ κ. Ν. Α. Φαλτάκη μᾶς άπεστάλη ή μεταφρασις τῆς κάτωθι μελέτης, δημοσιευθεῖσας εις τὸ Έγγλικὸν Περιοδικὸν παρὰ τῆς Έγγλίδος νοσοκόμου κ. Rider περὶ των Έλληνίδων νοσοκόμων έν καιρῷ πολέμου. Τὴν δημοσιεύομεν μεθ' υπερηφανείας, ὡς χαρακτηριστικότητην τῆς λαμπρᾶς διαγωγῆς των Έλληνίδων νοσοκόμων κατὰ τὰς ήμέρας τῆς ἐθνικῆς ήμῶν δοκιμασίας.

**Έλληνίδες κυρταὶ και νοσοκόμοι τοῦ νοσοκομείου α' Ενωσεως των Έλληνίδων» ὑπὸ άγγλίδος νοσοκόμου έν Αθήναις**

Κατὰ την έναρξιν τοῦ Έλληνοτουρκικοῦ πολέμου ιδρύθη ή α' Ενωσις των Έλληνίδων (\*) γυναικῶν, περιλαμβάνουσα πλέον των εκατόν(\*\*) κυριῶν τῆς ὕψιστης κοινωνικῆς τάξεως, ὑπὸ την άμεστον προεδρείαν τῆς βρασιλίτισσας και τῆς πριγκηπίσσης Σοφίας. Αἱ κυρταὶ τῆς α' Ενωσεως» ίδρυσαν νοσοκομεία εις μέρη ἐπικεικῆ. Τὰ δὲ ὑπ' αὐτῶν συντελεσθέντα έργα και ὁ τρόπος καθ' ὃν ταῦτα εξετελέσθησαν εἰσιν ἄξια πολλοῦ θαυμασμοῦ. Εἰς την α' Ενωσιν των Έλληνίδων» κυριῶν συμπεριελήφθησαν και δύο Έγγλίδες νοσοκόμοι, παρατυχοῦσαι κατ' ἐκείνην την έποχὴν έν τῇ Ανατολῇ και πολλήν έχουσαι πείραν περὶ τὸ νοσηλεύειν έν τῷ εξωτερικῷ. Ηδη δὲ κατὰ την ἡν Ἀπριλίου ή κυρία Ράλλη, ή κ. Πάλλη, ή δεσποινὶς Ηλιοπούλου, ή διδάκτωρ Μαρία Κκαλοποθάκη, ή δεσποινὶς Τάμπάρ» και ή δεσποινὶς Rider άνεχώρησαν εξ' Αθηνῶν ἐπὶ τῆς βρασιλικῆς θαλαμηγοῦ «Σρακτηρίας» διὰ Βόλον, ὅπου εἶχε πα-

(\*) Σ. Ε. Κ. Η α' Ενωσις των Έλληνίδων» εἶχεν ιδρυθῆ τρεῖς μῆνας πρὸ τῆς έναρξεως τοῦ Έλληνοτουρκικοῦ πολέμου.  
\*\* Ὅχι εκατόν, ἀλλ' ὑπὲρ τὰ χίλια μέλη περιελάμβανε τότε ή α' Ενωσις».

ρχωρηθῆ οἰκός τις εις την πριγκήπισσαν Σοφίαν διὰ την έν αὐτῷ έγκτατάσασιν τοῦ νοσοκομείου τῆς α' Ενωσεως». Ἄμα άφιχθεῖται εις Βόλον εὐρομεν τὸν διὰ νοσοκομείον προωρισμένον οἰκον τόσον πολυτελῶς διακεκοσμημένον, ὥττε έφάνη ήμιν ὅτι ἦτο κρέμα να μετχειρισθῶμεν αὐτὸν διὰ νοσοκομείον. Ἄλλ' έλλείπει κκατλληλοτέρως οἰκοδομῆς ήνγκάσθημεν να κάμωμεν χρῆσιν αὐτοῦ. Κατὰ την 13ην Ἀπριλίου τὰ πάντα ἦσαν ἡδη έτοιμα πρὸς ὑποδοχὴν των τριῶν πρώτων ασθενῶν, σταλέντων παρὰ τοῦ ιατροῦ κ. Γαλβάνη, διευθυντοῦ τοῦ Έρυθροῦ Σταυροῦ Κκαθ' ὄλην την έβδομάδα εἰμεθα λίαν άσχολημένοι τοποθετοῦται τὰς στρωμνῆς, άνατινάζουσαι τὰς ὀθόνας και προετοιμάζουσαι τοὺς θαλάμους και έν γένει διευθετοῦσαι και διοργανίζουσαι τὰ πάντα πρὸς την τέλεσιν των έγκαινίων τοῦ νοσοκομείου και πρὸς ὑποδοχὴν των εξ' Αθηνῶν άναμενομένων νοσοκόμων. Καὶ τῶντι μικρὸν πρὸ των έγκαινίων άφίκετο εξ' Αθηνῶν ή πριγκήπισσα Σοφία μετὰ εξ' Έλληνίδων νοσοκόμων και τῆς δεσποινίδος Bull, αἵτινες πᾶσαι εἶχον κκαταταχθῆ έθειλονται νοσοκόμοι. ταῦτοχρόνως δὲ έφθασαν και έπτὰ τραυματιμένοι έπκναστῆται. Έκρητήσαμεν δύο Έγγλίδας νοσοκόμους, παρέμεινε δὲ και ή αδελφῆ Francis Dunbar εκ Σύρου, αἱ δὲ λοιπαὶ τρεῖς Έγγλίδες νοσοκόμοι και ή δεσποινὶς Bull μετέβησαν την επαύριον εις Λάρισσαν διὰ τὸ ἐκεῖ στρατιωτικὸν Νοσοκομείον. Τόσον πυκνοὶ ἦρχοντο οἱ τραυματῆαι εις Βόλον, ὥττε εδέησε να τηλεγραφῆσωμεν εις Αθήνας, εξαιτουόμεναι έπικουρίαν παρὰ των κυριῶν τῆς α' Ενωσεως». Κατὰ την 16ην Ἀπριλίου τέσσαρες νοσοκόμοι άνεχώρουν εξ' Αγγλίας και περὶ την 23ην έφθασαν εις Βόλον, ὅπου και επεδόθησαν εις τὸ έργον αὐτῶν έν τῷ στρατιωτικῷ Νοσοκομείῳ συνορεύοντι πρὸς τὸ ήμέτερον νοσοκομείον οὕτως, ὥττε εἶχομεν κοινὸν τὸ κκατάλυμα.— Η δεσποινὶς Boyd, Ἄμερικανὶς τὸ γένος, σπουδάζουσα την αρχαιολογίαν έν Αθήναις, ἦλθεν επίσης εις Βόλον και ειργάσθη γενναϊότατα και κκατάμονος έν ἄλλη μεγάλη οἰκοδομῇ, προωριτισθῆ διὰ στρατιωτικὸν νοσοκομείον. Ἄλλ' αἱ σοβρῶτεραι περιπτώσεις εκομίζοντο εις τὸ νοσοκομείον των κυριῶν, καθόσον ἦτο τὸ μόνον ὅπερ εἶχεν έγκαιριστικὴν αἴθουσαν, εξ' αὐτοῦ οἱ ασθενεῖς ταχέως εστέλλοντο διὰ θαλάσσης εις Αθήνας, ὅπου ὑπῆρχε χῶρος πάντοτε πρὸς ὑποδοχὴν των άναμενομένων νέων τραυματιῶν, τοὺς ὁποῖους ήμεεις αἱ τῆς α' Ενωσεως των Έλληνίδων» κυριῶν άνεμένομεν έν τῷ σιδηροδρομικῷ σταθμῷ με τὰ φορεῖά μας και πᾶσαν ιατρικὴν εὐχάριαν ἦτο δὲ λίαν οἰκτρὸν θέαμα ή κκρέλας των χωλῶν και άναπήρων τραυματιῶν, ὧν πολλοὶ μετχειρίζοντο τὰ ὄπλα των διὰ βρακτορίας, μετὰ την άρξιν τοῦ συρμοῦ εκάστην έσπέραν, καθόσον οὐδέν εἰρίσκετο έν Βόλῳ ὄχημα, πάντων προκποσκαλέντων εις Λάρισσαν. Ὑπῆρχον ὀκτῶ νοσοκομεία έν Βόλῳ, εκτός των ογηθεισῶν σκηנῶν, και τὰ πλείεστα τούτων ὑπήγοντο ὑπὸ τὰς στρατιωτικὰς αρχάς, ή δὲ έν αὐτοῖς νοσηλεία έτελεῖτο ὑπὸ των άνδρῶν τοῦ στρατεύματος λίαν άτελῶς.

Μετὰ παρέλευσιν εβδομάδος ἀπὸ τῆς άνχωρήσεως των νοσοκόμων εις Λάρισσαν, ήμερῶν τινα περὶ την χαραυγὴν εἶδομεν πρὸς μεγίστην ήμῶν εκπληξιν κκανονικὴν φυγὴν ὄχημάτων, φορητῶν άκμαζῶν, ἱππων και ήμιόνων, κκαταφόρων εξ' ανθρῶπων και κκαυῶν, κκατευθυνομένων πάντων πρὸς τὸν Βόλον ὅσον ήδύναντο τάχιον και άμέσως έφθασε και συρμὸς εκ Λα-

ρίσσης, κομίζων τοὺς ιατροὺς και τὰς νοσοκόμους τοῦ α' Έρυθροῦ Σταυροῦ» μεθ' ὄλων των ασθενῶν αὐτῶν, εξ' ὧν οἱ πᾶτχοντες έσωτερικὰς νόσους ετοποθετήθησαν έντός συνορεύοντος άγροῦ πρὸς τὸ νοσοκομείον μας, ὅπου άνέμενον μέχρι τῆς έγκταστάσεως των σκηנῶν.

Ὁ έν Βόλῳ πρόξενος συνεβούλευσε τὰς Έγγλίδας νοσοκόμους ν' άνχωρήσωσιν άμέσως εις Αθήνας, καθόσον ή έν Βόλῳ παραμονή δέν εφαινετο άσφαλῆς και συνεπῶς πᾶσαι αἱ εκ Λαρίσσης εἰλοῦσαι Έγγλίδες νοσοκόμοι και αἱ τοῦ έν Βόλῳ στρατιωτικοῦ νοσοκομείου μετέβησαν εις τὸ έν τῷ λιμένι ναυλοχοῦν πλωτὸν νοσοκομείον. Τοσοῦτον δὲ μέγας ἦτο ὁ πανικός έν Βόλῳ, ὥστε τὸ πλοῖον ὑπερπληρώθη μέχρις άποπνιγμοῦ, άναρριχωμένου πολλοῦ ὄχλου εκ των πλευρῶν τοῦ πλοίου, οὐδὲ ἦτο δὲ δυνατόν να μεταφερθῶσιν ὄλοι οἱ τραυματῆαι ἐπὶ τοῦ πλοίου, ὥστε πολλοὶ εξ' αὐτῶν εδέησε να έπιστρέψωσιν εις τὰ νοσοκομεία αὐτῶν. Οὕτω δὲ μόνον τὸ προσωπικὸν τοῦ νοσοκομείου των Έλληνίδων κυριῶν παρέμεινε έν Βόλῳ πρὸς επιτήρησιν των ὑπολειφθέντων ασθενῶν και τραυματιῶν και ή δεσποινὶς Boyd, ἡτις θαρραλέα παρέμεινε έν τῇ θέσει αὐτῆς, ἀφ' ὅτου δέν έπέτυχε να επιβιβάσῃ έν τῷ πλοίῳ τινὰς εκ των ασθενῶν αὐτῆς. Παρεκτός τοῦ κυρίου ήμῶν έργου ὁ ελάχιςτος ὑπολειπόμενος ήμῶν χρόνος κκατηναλίσκετο εις τὸ να περιερχώμεθα καθ' εκάστην τὰς σκηνας, παρέχουσαι τροφήν και περίθαλψιν πρὸς τοὺς ασθενεῖς, καθόσον οἱ πλείεστοι των ὑπηρετῶν μᾶς εἶχον έγκταλείψει, τὸ δὲ έργον ήμῶν έν ταῖς ήμέραις εκείναις ἦτο λίαν έπιμοχθον.— Ἄλλὰ τὸ μᾶλλον εκπληστον τὸν παρατηρητὴν εἶναι ὅτι αἱ Έλληνίδες αὐταὶ κυρταὶ και δεσποινίδες, αἵτινες διέτρεχον μερίζον κκίνδυνον ἀπὸ τὰς Έγγλίδας νοσοκόμους, παρέμειναν εις τὰς θέσεις των, προσενεχεῖται θαυμασίως κκατὰ τὰς πλήρεις δοκιμασιῶν ταύτας ήμέρας και εκτελοῦσαι τελείως τὸ έργον των. Μόλις τρεῖς ήμέρας κκατόπι κκατέπλευσεν έτερον πλοῖον, ὅπως ελαφρώς ήμᾶς εκ τοῦ πλείεστου μέρους των ασθενῶν και καθῶς δύναται τις να φαντασθῆ ὃ ἄγῶν ήμῶν ἦτο κκαταπληκτικός, τόσον μᾶλλον ὅσον ἀπὸ στιγμῆς εις στιγμὴν άναμένετο ή καθῆδος των Τούρκων έν Βόλῳ.— Δέν δύναται τις να εἴπῃ πολλὰ πρὸς εἰπαιον των άγγλων άνταποκριτῶν, οἵτινες εἰλικρινῶς έπίστευον, ὅτι ὅταν οἱ Τούρκοι έφθανον, ήθελον σπεύσει κκατ' εὐθείαν εις τὸ νοσοκομείον να πρᾶξωσι ὅτι δυνατόν δι' ήμᾶς και τοὺς ασθενεῖς μας.— Τὰς έπομένους δύο εβδομάδας εδέχομεθα τραυματῆας εκ Φαρσάλων και Βελεστίνου, ὅπου οἱ Έλληνες εἶχον ὑποχωρήσει εκ Λαρίσσης, έπρεπε δὲ να διαφυλάττωμεν και τούτους μέχρι τῆς επανόδου των πλωτῶν νοσοκομείων εξ' Αθηνῶν, ὅπου μετεφέροντο οἱ τραυματῆαι διὰ να έχωμεν πάντοτε χῶρον επαρκῆ διὰ νέας άφίξεις τραυματιῶν. Ὁ Βόλος ὑπέστη πολλοὺς πανικούς κκατὰ την έποχὴν ταύτην και ήμεῖς πολλάκις εἰδοποιήθημεν τηλεγραφικῶς εξ' Αθηνῶν να συσταῶσιν τὰς άποσκευὰς μας και επανακκάμψωμεν. Ἄλλ' ή ὑποχώρησις ἦτο αδύνατος ὡς εκ τοῦ έργου περὶ ὃ ενητχολούμεθα και κκαθᾶ ὕστερον άπεδείχθη ή ὑποχώρησις ήμῶν δέν ἦτο άνκαγκαια κκατὰ την έποχὴν εκείνην και μόνον την παραμονὴν τῆς εισόδου των Τούρκων έν Βόλῳ επεβιβάσαμεν εις τὰ πλοια τοὺς τελευταίους ήμῶν ασθενεῖς, συναπῆλθον δὲ και αἱ κυρταὶ τῆς Ενωσεως και ή δεσποινὶς Boyd μετὰ των άποσκευῶν τῆς α' Ενωσεως».

Αἱ δὲ τέσσαρες έναπομείνασαι Έγγλίδες κκαρέμειναν ἐπὶ κκακρότερον ὑπὸ την επιτήρησιν τοῦ κ Νοῆλ (εὐγενοῦς Έγγλου προσελθόντος τῇ Έταιρίᾳ τοῦ α' Έρυθροῦ Σταυροῦ) διὰ πᾶσαν ένδεχομένην περίπτωση, καθ' ήν ήθελον τυχόν εἶλθαι και ἄλλοι τραυματῆαι εκ Βελεστίνου και πρὸς διάσωσιν των στρατιωτικῶν άποθηκῶν, εἰ δυνατόν, καθόσον δέν εἶχομεν λησμονήσει ὅτι έν τῇ εκ Λαρίσσης ὑποχωρήσει αἱ πολῦτιμοι άποθηκαὶ τοῦ νοσοκομείου, περιλαμβάνουσαι 150 φορεῖα, εργαλεῖα, βκάμβακα, έπιδέσμους, φάρμακα, κκαπ. έπεσαν εις χείρας των Τούρκων, και ή έπομένη ήμέρα κκατηναλώθη εις περισυλλογὴν των πολυτιμοτέρων πρκαμάτων εκ των άποθηκῶν των δικφόρων στρατιωτικῶν νοσοκομείων, πολλήν κκαρσχόντων πρὸς τοῦτο συνδρομὴν των έν Βόλῳ κκαρκαμεινάντων δύο εὐπατριδῶν Έγγλων. Έν ήρρωτέροις καιροῖς ικανὴν θυμηδίαν ήθελε προκλέσει ή κκαρέλασις των Έγγλων και των νοσοκόμων, μεταφερόντων σκηνας, κκασάλους και διάφορα έπιπλα νοσοκομείου έντός αὐτῆς συνορευούσης πρὸς τὸ Έγγλικὸν πρόξενον και ἡτις ετέθη ὑπὸ την έποπτεῖαν ενός φύλακος. Τὴν έπομένην ήμέραν επετύχομεν ιστιοφόρου ἐπὶ ἀδρᾶ άμοιβῆς, ὅπως μεταφέρῃ πάντα εις Στυλίδα, ὅπου ήδρευον οἱ στρατιωτικοὶ ιατροὶ, καθ' άπαντα δὲ τὸν χρόνον τοῦτον εβλέπομεν την ταχέως προέλαισιν των Τούρκων εκ των λόφων πρὸς την πόλιν και καθ' ήν στιγμὴν ὁ πλοίαρχος τοῦ ιστιοφόρου άντελήφθη την προσέγγισιν αὐτῶν, φοβηθεῖς, άπέδρα άφῆσας τὸ ὑπόλειμμα των άποθηκῶν ήμῶν έν τῇ ακτῇ, ὥστε εδέησε να συνάξωμεν τὰ πρᾶγματα και μεταφέρωμεν ὑπὸ την επιτήρησιν τοῦ προξένου και τοῦ φύλακος αὐτοῦ. Πιθανῶς ήδυνάμεθα να κκαταφύγωμεν ἐπὶ τοῦ πλοίου και απέλθωμεν, ἀλλ' εἶχομεν ὑποσχεθῆ εις τοὺς ὑπολειφθέντας χωρικούς έν Βόλῳ, οἵτινες διετέλουν έντρομοὶ ἐπὶ τῇ προσεγγίσει των Τούρκων ὅτι ήθελομεν κκαρκαμείνει.

Ἄμα τῇ άφίξει των Τούρκων εξεκινήσαμεν πρὸς συνάντησιν αὐτῶν. Ἦσαν λίαν εὐτακτοὶ και έπροθυμοποιούνο να δείξωσιν ὅτι οὐδαμῶς εκτόπων να κκαρκαβλάψωσι τοὺς ενοίκους και έν γένει εδέικνουσαν καλὴν δικωγῶν. Κκαρκαμείναμε μετ' αὐτῶν τρεῖς ήμέρας έν Βόλῳ και ετύχομεν παρ' αὐτῶν πάσης εὐλαβείας. Η έρυθρᾶ ήμισέληνος (Τουρκικὰ φορητὰ νοσοκομεία) προσεκάλεσαν ήμᾶς, ὅπως κκαρσχῶμεν την άρωγὴν μας πρὸς νοσηλείαν των 200 τραυματιῶν, οὗς μετήνεγκον εκ Λαρίσσης εις τὰ κκανωθέντα νοσοκομεία ήμῶν. Ημεῖς μόλα ταῦτα οὐδεμίαν εδείξαμεν προθυμίαν να ὑπακούτωμεν, καθόσον αἱ συμπάθειαι ήμῶν ἦσαν μετὰ των Έλλήνων και φυσικὰ επεζητοῦμεν έναγωνίως πάντα τρόπον, ὅπως εἴλωμεν εις συνάντησιν αὐτῶν. Καὶ την τρίτην, ήμέραν πρὸς χαραν ήμῶν κκατωρθώσαμεν να συναντήσωμεν μικρὸν ιστιοφόρον, ὅπερ άρτι εἶχεν επκνακκάμψει εις Βόλον, επκναξέρων την πρώτην χωρικὴν οἰκογένειαν, ἡτις εἶχεν αρκετὸν θάρρος, ὅπως διακινδυνεύσει την εις τὸ πάτριον εἶδος τοῦ Βόλου επάνοδον. Ἄφου διήλθομεν εἰκοσι τέσσαρες ὥρας έν τῷ ανοικτῷ τούτῳ άκατῷ εφθάσαμεν εις Στυλίδα, χαίρουσαι και άγαλλόμεναι ὅτι εἰριστάμεθα και πάλιν έν μέσῳ των Έλλήνων. Ὁ δόκτωρ Βελλίνης, ὃ εδῶ στρατιωτικὸς αρχίατρος διέταξε τὰ καθ' ήμᾶς, ὅπως μεταβῶμεν εις Δομοκόν, ὅπου άναμένετο ή έναρξις τῆς μάχης, ἀλλ' ὃ πριγκηψ Διάδοχος άντέστη εις τοῦτο και συνεπῶς ήρκέσθημεν ὑπηρετοῦσαι έν τῷ στρατιωτικῷ νο-

σοκομειή Λαμίαις, δικρούσης τής άπιστίας εκείνης μάχης έν Δομοκώ. Η αξιοθρήνητος κατάστασις έν η μετερέροντο προς ήμας οι πτωχοί στρατιώται είναι άπερίγραπτος· πολλοί έξ αώνων παρελήθον ήδη και πολλοί έξ αώνων ήσαν άσιτοι επί δύο ή και τρεις ήμέρας· έπειδή δέ πάντες τότε από στιγμής εις στιγμήν άνέμενον τήν εμφάνισιν των Τούρκων έν τη πόλει, έθεωρήθη επάναγκας να μετακομίωμεν στον τάχιον τους άσθενείς. Η κυρία Κασσαβέτη, ήτις μετέβη και εις Δομοκόν κατά τήν μάχην και αι συσπείρατιδες αούτης, πάσαι Έλληνίδες τής Ένώσεως έκτός τής δισποινίδος Boyd, ήτις συνήτησεν αούτās μετὰ τήν εκ Βίλου άνοχώρησιν, υπέστησαν τὰ πάνδεινα, διότι το νοσοκομείον αούτων ήτο υπέρπληρες και άμα διετάχθησαν να κλείσουν αούτό, οι πολλοί βρέως νοσουτες δυσχερώς ήδύναντο να μεταφερθώτων εις τον λιμένα, όπου διάφορα πλοία άνέμενον να παραλάβωσι τραυματίας, τινές μεν διά το έν Χαλκίδι νοσοκομείον των Ημερησιών Χρονιακών, υπό τήν διεύθυνσιν του κ. Αθοι, τους πλείστους δε εις Αθήνας, όπου έμελλον να εύρωσι πάτην εύάρειαν ού μόνον έν ταις στρατιωτικοίς νοσοκομείοις όπου υπηρέτων και πλειέσαι των Αγγλιδων νοσοκόμων, αλλά και εις διαφόρους άλλους μεγάλους οικους, διασκευασθέντας εις προσωρινά νοσοκομεία υπό των κυριών τής Ένώσεως, υπό τής Έταιρίας του α Έρυνθρου Σταυρού και άλλων κυριών ιδιωτών, όπου οι άσθενείς ένοσηλεύοντο μετ' άφοσιώσεως υπό των κυριών αούτων, των Έλληνιδων δηλ. τής Ένώσεως, αϊτινες άρτησαν και τέκνα και οικον, όπως βοήθησωσι τους ταλαιπώρους συμπολίτας αούτων και εργάζωνται νυχθημερόν, όπου ήθελετό καλέσει ή ανάγκη.

Λυπηρόν είναι ότι δέν έγένητο πολυς λόγος περι του θυμασίου έργου, όπερ εξετέλεσαν αι Έλληνίδες κυριαι, διαρκούστος του τελευταίου πολέμου και εκπλήσσειται τις εκ των διηγήσεων των αγγλικών φύλλων, εξ ών άγεται να υποθήσει ότι τὰ πάντα έγέγοντο υπό των Αγγλιδων νοσοκόμων, έν οι πάσαι όμως δέν υπερεβάνομεν τον αριθμόν 25. Όταν αναλογισθη τις τὰ όσα υπέστησαν αι Έλληνίδες αούται γυναίκες, πην ό,τι έπραξαν και πόσον λαμπρως έφέρθησαν υπό τας μάλλον δεινάς περιστάσεις, ουδείς λόγος επαρκεί προς επαινον αούτων.

Αι Αγγλίδες νοσοκόμοι, άποσταλείσαι υπό κλωϊς διοργανωμένου σωματείου, δέν ήτο δυνατόν να κατανοήσωσιν επαρκώς τι έσημαινεν ό πόλεμος ούτος δια τας Έλληνίδας, ών αι καρδιαί επαράσσοντο επί τη θέα τής ώραίας αούτων πατρίδος, έμπεσούσης εις τήν διακρίσιν του Τούρκου και έν γνώσει των κινδύνων, εις τους όποιους οι σύζυγοι και οι αδελφοί αούτων εξετίθεντο. Πολλά των κυριών τούτων έηλίθοντο, διότι αι Αγγλίδες νοσοκόμοι δέν άντελαμβάνοντο επαρκώς τής όδυνηρας θέσεως, εις ήν ειχε περιστη ή Έλλάς και σύμπαν το Έλληνικόν έθνος. Όταν εκλέγονται νοσοκόμοι δια τοιαύτας άποστολάς, πρέπει να εκλέγωνται δια τον ύψηλον αούτων χαρακτήρα, το Ιασι και τήν καλήν αούτων άγωγήν, έκτός των λοιπων αούτων νοσηλευτικών χαρακτηρισμάτων, αούται δε πρέπει να προσπαθώσι να υπειτέρωνται εις τὰ αίσθήματτα του λαου, δι' ό, υπηρετούσιν, ουδέ πρέπει να λησμονώσι ποτέ ότι ή Αγγλεις νοσοκόμος έν τή εξωτερική είναι άντικείμενον επικρίσεων και ένδιαφέροντος και έν αούτη επιθυμία να κρατη ύψηλα τήν εύγένειαν και τήν αξίαν του επαγγέλματος τής και να κατακτήτη τήν

αγάπην και εκτίμησιν των ξένων συνδελφωv αούτης, πρέπει να διαγη ούτως, ώστε ή συμπεριφορά αούτης να επιβάλλη τον σεβασμόν και το έργον αούτης να τυγχάνη πρωτίτως τής ίδιας εκυτής εκτίμησεως, πρέπει να απέχη πάσης τέρψεως καθ' άπαντα τον χρόνον και έν ανάγκη να είναι πρόθυμος και αούτην τήν ίδίαν ζωήν να θυσιάτη, έν το καθήκον το άπαιτητή.

Η ΝΥΜΦΗ

Σεβασθώμεν τήν πρώτην ήλικίαν του κόσμου. Συγχωρήσωμεν εις τους κατοίκους των πρώτων γεωλογικών περιόδων τας παρηγορίας και τας έλπίδας, ας ήνηλθον εκ του καταπλήσσοντος δράματος, το όποϊόν παρουσιάζει το έντομον, τας περι άθανκτίαις σκέψεις, ας ήνηλθον εξ αούτου ή γηραιά Αιγυπτως. Το μυστήριον τουτο ήσυχασε περισσοτέρας καρδιας, έστέγγωσε περισσότερα δάκρυα από όλα τὰ μυστήρια και τας ακκαταλήπτους τελετάς τής Έλευσίνος.

Όταν ή αιωνία Ίσις, ή πενηθοσα χήρα ή αναπαρισταμένη αιωνίως με τους αούτους πόρους, άπεπατο από τον Όσουριν τής, άνέθετε τας έλπίδας τής εις τήν ιερών χρυσοκανθαρίδα και παρηγορείτο και έστέγγωνε τὰ δάκρυα τής.

Τί είναι ό θάνατος και τί ή ζωή; Τι είναι ύπνος; Δέν βλίπετε λοιπόν το μικρόν αούτο θαύμα, άφωνον του τάφου εκμυστηρευτήν, ό όποϊος μάζ παίζει το παιγνιον του πεπωμένου. Κοιμάται έντός του ω.υ. και βραδύτερον κοιμάται έντός τής νύμφης. Γεννάται τρεις φορές και τρεις αποθνήσκει ως σκώληξ, ως νύμφη, ως κανθαρίς. Εις έκάστην τής ζωής τής φάσιν, φέρει έν εκυτή το σχήμα τής μελλούσης υπάρξεως τής. Προπαρασκευάζεται, γονιμοποιείται, κυφορεί αούτο εκυτό. Από τον άηδέστερον τάφον εξέρχεται λαμπον υπό κάλλους. Στίβει επί τής άμμου και στολίζει μόνον αούτο τας φαίλας έρήμους τής Αιγύπτου κατά τους μήνας τής στειρότητας και άγωνίας των. Λάμπει, γοητεύει, εξαφανίζει όλα τὰ άλλα. Εις τὰ άδαμντιστόλιστα πετρά του κατοπτρίζεται ό παντοδύναμος ήλιος.

Που εύρίσκειτο πριν ; εις το ρυπρόν σκότος, εις τήν νύκτα, εις τον θάνατον. Εις Θεός το εξήγαγεν εκ του σκότους. Το αούτο θά πράξη και δια τον άνθρωπον, τον δια του θανάτου εις το σκότος καταδικασόμενον· γλυκεία άκτις έλπίδος, προικονίζουσα και κυφορούσα τήν μεγάλην ιδέαν τής άθανασίας.

Η χήρα λοιπόν τής Αιγύπτου θέτει παρὰ τον προσφιλη νεκρόν τής το λαμπον σύμβολον του μέλλοντος, τήν κραυγήν τής άγούσης και έλπίζουσής καρδιας τής γυναικός, ήτις δια του συμβόλου αούτου φαίνεται λέγουσα : Αγαθοί Θεοί ! χαρίσατε εις αούτον και εις εμέ ό,τι χαρίζετε εις το έντομον. Μη φανητε προς τον άνθρωπον φειδωλότεροι του όσον είσθε προς τας μικράς αούτας μνιάς.

Η νέα επιστήμη κατέστρεψε τήν αρχίαν αούτην ποίησιν ; Επνέρερεν άρα το θαύμα εις τήν φύσιν. Οι μυριαί τής επιστήμης τούτης από του Swammerdam μέχρι του Réaumur άνεκαλύψαν ότι το έντομον από τήν πρώτην μεταμόρφωσίν του, σκώληξ έτι, έφρρεν έντός αούτου τας πτέρυγας και τὰ ώα τής

μελλούσης ψυχής. Άρα ό θάνατος δέν παρεμβάνει μεταξύ τής ζωής των τριών μεταμορφώσεων. Η ζωή συνεχίζεται μία και ή αούτη.

Το φως τής επιστήμης διέλυσε λοιπόν το σκότος τής άμαθείας ; Το αρχαϊον μυστήριον εξηκνήθη ; Ο άνθρωπος άνεγνωστε τέλος τὰ άπόκρυφα τής φύσεως ;

Αούτοι ούτοι οι μελετήται τής επιστήμης δέν είναι ποσώς ευχρηστημένοι εκ του έργου των. Και μήπως δέν έχουν δικαίον ; Μήπως ή φαντασία δέν προήται, ή διάνοια δέν συκλονίζεται όταν αναλογισθη τις, ότι σκώληξ λεπτός ως νημα περιέχει έν εκυτῷ όλα τὰ στοιχεια των μελλουσών μεταμορφώσεων του· ότι περιλαμβάνει τας διαφόρους περιβολάς του μέλλοντος, τήν σκληράν θήκην τής νύμφης, τας πτέρυγας τής ψυχής, με τον πολυποικίλον οργανισμόν τής πολλαπλής υποστάσεως τής, με άγγεια δια να χωνεύη και αναπνήη, με νεύρα δια να αϊθήνετται, με μυς δια να κινήται ! Θυμασία άνατοιμία !

Η άναστασίωσις αούτη του οργανισμού επιτελείται έν πλήρει μεσημβρία και άπροκαλύπτως υπ' αούτα τὰ όμματα του ανθρώπου. Άνηρητημένη από κλάδου δένδρου ή μικρά νύμφη μάς επιτρέπει να παρακολουθήσωμεν τήν αξιοκατάπληκτον μεταμόρφωσίν τής. Μικρά, άσθενής, μαλακή και γλοιώδη, χωρίς χείρας και πόδας, έντεινεί με τούτην δύναμιν τους διακτυλίους, εξ ών άποτελείται το μικρόν σώμα τής, ώστε κκοτρωθί να άπεκδυθη τον βαρόν μηχανισμόν, όστις άτελείται έως χθές το έγώ τής, να άποσπάση τήν κεφαλήν τής, να άπκαλαγή έτι και από πολλὰ έσωτερικά τής όργανα.

Ότω άπελευθερουμένη του αρχικου της εγώ, το άρίνει εκει άνηρητημένον, έρχαιον των άνέμων και άτχολείται άποκλειστικως με τήν νέαν τής ζωήν. Το πην μετεβλήθη ήδη εις το σώμα τής. Οι πόδες οι χονδροί άντικετιστάθησαν από λεπτούς, άδιοράτους. Τι ή κόρη αούτη του αέρος, ή όποία μόλις πετῆ εις

4 ΕΠΙΦΥΛΛΙΣ 4  
PAUL BOURGET  
Ο ΔΑΥΪΔ

—Πολύ, είπεν εκείνη, και ειξεύρετε τήν αίτιαν ; . . Είξεύρετε— και ή φωνή τής έγεινεν ύπόκωφος—πόσον περιπαθώς ειχε ποθήσει να έχη υίόν. Ένθυμείσθε πως έπεριμένας, πως έπεριμέναμεν το παιδί αούτό. Έκτοτε έσκέφθη πολύ, και ένόησα πολλά πράγματα, τὰ όποια δέν ένόουν τότε. Ένόησα ότι είχαμεν πολυ υπερφανευθη δια τήν νεότητα, τήν δύναμίν μας και τήν αγάπην μας ό άνδρας μου και εγώ. Ένόησα ότι ήμην πολυ υπερήφανος δια τήν μεγαλοφυαν του, και εκεινος πολυ υπερήφανος—ήμπορω να το είπω τώρα, όπου ή λύπη έλευκανε τας τρίχας μου—δια το κάλλος μου. Και δέν μάς ήρκει αούτό. Έζητούσαμεν άκόμη από τήν φύσιν τον ιδεώδη αούτον υιόν, τον όποϊον μου περιέγραφε με τον ένθουσιασμόν, τον όποϊον συμεμερίζομην ! . . .

Έζητούσαμεν πολλά και ή τύχη μάς έτιμώρησε δια τήν εύτυχίαν μας. . . Α ! έπληρώσαμεν πολυ άκριβά και δι' ένός μόνου κτυπήμα-

τήν χλόην θα κάμη τὰ χονδροά εκεινα και βρέχη όργανα ;

Ότι άπετέλει εις τον σκώληκα τον κυρίως οργανισμόν, είναι ό στόμαχος. Λοιπ'ν ή βάσις αούτη τής υπάρξεως του εξαφανίζεται. Φάρυγξ άπληστος, στόμαχος πανίσχυρος, δια αούτα εξαφνίζονται. Η ψυχή έχει στόμα μόνον δια στολισμόν, διότι ζή σχεδόν χωρίς να τρώγη.

Το τοιοούτον είναι θυμασιώ ; μέγα και ουδέν θεάμα άποβαίνει μεγαλοπρεπέστερον αούτου ! Η ζωή να μεταβάλλεται εις τοιοούτο σημείον, να επιζηή νικήτρια και άπληλαγμένη πάσης του παρελθόντος ιδιότητός τής. Ας είναι εύλογώμενον το έργον τής επιστήμης, το άποκαλύψαν ήμιν τοιοούτο μέγα μυστήριον.

Κατά τον Michelet Αθηνά Σιγανού

ΑΙ ΜΗΤΕΡΕΣ ΤΟΥ ΠΑΡΕΛΘΟΝΤΟΣ

Είμεθα μικράν των χρόνων όπου αι μητέρες εθεώρουν καθήκον άπραβίαστον να θηλάζωσι τὰ μικρά των, και των χρόνων επίσης, καθ' οις οι αρχαίοι εθεώρουν έστιγματισμένην τήν γυναικα, ήτις έθίλαζε παιδι ζένης.

Η βασιλίτισσα Λευκή τής Καστίλλης, ήτις έθίλασε τον υιόν της Άγιον Λουδοβικον, προσεβλήθη κατά τήν διαρκείαν τής θηλάσεως υπό ισχυρου πυρετου. Μία εκ των κυριών τής ακολουθίας τής, ή όποία κατ' άπομίμησιν τής βασιλίτισσης έθίλαζε τον υιόν της, ελυπήθη τον μικρόν Λουδοβικον κλαιόντα και τῷ έδωκε τον μαστόν, καθ' ήν στιγμήν ή μητήρ του ήτο άναίσθητος υπό του πυρετου. Η βασιλίτισσα όταν συνήθε και έμκαθε το γεγονός δυσχεροτήθη τούτων, ώστε προσεάλεσε δια του δικτύλου της έμετόν του μικρου υίου τής, μη θέλουσα, λέγει, ώστε άλλη γυνή πλίν αούτης να έχη το δικαίωμα, έστω

τος τήν εύτυχίαν εκεινην. Όταν είδα τον ΥΒ να πάρη το πτωχόν αούτο πλάσμα εις τὰ χείρά του και να το κυτάξη καλά, καλά, να κυτάξη και εμέ έπειτα και να μου το άποδώση με κίνησιν, ή όποία παρ' όλίγον να με φονεύτη· και σφίγγουσα τήν χείρα μου σπασμαδικώς ή σύζυγος του γλυπτου προσέθηκε με τους όφθαλμούς φλέγοντας, με τήν φωνήν έσθεσμένην, ή όσηα ότι ο ΥΒ έμίσει ήδη το παιδί του.

— Άλλ' είναι αδύνατον, άνερώνησα. Αφήσατέ με να σας πείσω ότι έφαντάστητε μόνον τουτο κυρία. Είσθε μητέρα. Έχετε τήν καρδιάν εύγενεστέραν εύαίσθητοτέραν από ένα άνδρα. . .

—Όταν θά είδητε τον Κλουε ένώπιον του υίου του, ήπλήνησε, θλ ένοήσατε ότι έχω δικαίον. Ακούσατε, εξηκολούθησεν άποτόμως και με φωνήν ύπόκωφον, ώστε φοβουμένη μη άκουσθη από το μικρόν. Αούτο σας φαίνεται τερατώδες δέν είναι αλήθεια, πως μία τοιαούτη δυστυχία δέν συγκινεί τήν πατρικήν του καρδίαν. Μήπως το δυστυχισμένον αούτο εξήγησε να γεννηθη ; Εγεννήθη έν τούτοις και ή τύχη του ήθέλησε να το καταδικάση δι' όλην του τήν ζωήν. Τούτο βεβαίως είναι λόγος να το άγκαΐ κανεις πολυ περισσότερον, και να το άποζημιώνη με τήν στεργήν του δια τήν χαράν, τήν όποϊαν ή ζωή του αρνεϊται. . .

Λοιπόν όχι. Ο ΥΒ δέν ήθέλησε να συγχωρήση ποτέ ουτε εις τον υιόν του, ουτε εις εμέ τήν δυστυχίαν αούτην. Όταν εισέρχεται εις το δωμάτιόν μου και άντικρύζη το μικρόν, το βλέμματά του εκπέμπουν άστρατάς μίσους. Δέν είναι τουτο παραφροσύνη, δέν είναι σκληρότης, δέν είναι έγκλημα, να μη άγαπή τις το δυστυχές αούτό, το όποϊον τόσοσόν πάσχει, και δια τί ; διότι ή φαντασία μας, μάς ειχε κάμει να άνειροπολήσωμεν έν τέλειον όν.

και δια μιαν στιγμην να τη διεκδικηση το δικαιομα της μητροτητας. Γνωστη ειναι επισης η ιστορια του νεου Ρωμκιου, οστις επιστρεφας εκ μακρου ταξειδίου προσεφερεν εις την τροφον του δωρα πολυτιμότερα η προς την ιδίαν μητέρα του. «Με εφερες εννά μ'ηνς εις τ'α σπλάγγνα σου εξ ανάγκης, ειπεν εις την ταπεινωθειταν μητέρα του. Αφου όμως με ειδες, με έγκατέλειπας άμέσως. Η τροφος μου αν και ξένη με ηγάπησεν εις την θέσιν σου, με εθρεψε με το γάλα της και με εκράτησεν εις τους βραχίονάς της. Της ορείλω περισσότερα η εις σε».

### ΣΥΜΒΟΥΛΑΙ

**Πορτοκάλια σαχαρόπηκτα.** Βράσατε όλόκληρα τ'α παχύφλουδα πορτοκάλλια σας εντός κατασρόλας γεμάτης με ψυχρόν ύδωρ. Όταν ο φλοιός υποχωρή εις την πίεσιν καρφίτσας, τ'α αποσύρετε, τ'α αποσταλάζετε και τ'α ρίπτετε εις ψυχρόν ύδωρ. Τ'α αφήνετε να κρυώσουν και τότε κόπτετε εκαστον εξ αυτών εις οκτώ μέρη, χωρις να αφαιρέσητε τον φλοιόν των. Αφαιρέσατε μόνον τους πυρήνας και βυθίσατε τ'α τεμάχια ταυτα εντός ψυχρού ύδατος, εν ω τ'α αφήνετε εικοσι τέσσαρας ώρας. Έπειτα τ'α αποσταλάζετε, τ'α θέτετε εντός λεκάνης και χύνετε επ' αυτών σιρόπι ψυχρόν. Μετ'α εικοσι τέσσαρας ώρας αποσταλάζετε το σιρόπι, του προσθέτετε ζάχαριν, το βράζετε παλιν όλιγον και αφου κρυώση το χύνετε παλιν εις τ'α πορτοκάλλια. Τουτο επαναλαμβάνετε επι τρεις ημέρας, προσθέτουσαι εκάστοτε νεαν δόσιν ζαχάρους εις το σιρόπι σας. Την τελευταίαν ημέραν ενω το σιρόπι κοχλάζει, ρίπτετε μέσα τ'α πορτοκάλλια, προσθέτετε και όλιγην βανίλιαν και αφου τ'α αφήσητε να βράσουν επι τρία λεπτά, τ'α αποσύρετε και τ'α τοποθετείτε, εις υάλινα δοχεία σας. Εάν θέλετε να τ'α στεγνώσητε τ'α απλώνετε εις χαρτί επι λαμαρίνας, τ'α στέλλετε εις ελαφρόν φούρνον, και μετ'α ταυτα βυθίζετε εις καραμελωμένην ζάχαριν, τ'α αφήνετε να στεγνώσουν και τ'α θέτετε εις ζύλινα κιβωτίδια.

— Ήσυχάσατε, τ'η ειπον. Αφου εχετε τόσην εμπιστοσύνην προς με, σας υπόσχομαι να του όμιλήσω, να σας τον επαναφέρω, να τον φέρω εις τον εαυτόν του. Τον ειξεύρω τόσοσ γενναίον, ώστε και εαν εγένετο θυμα μι'ας ανοήτου ιδέας, και εαν ως καλλιτέχνης αφήθη τόσοσ να κυριευθ'η από την πρώτην του εντύπωσιν, ο χρόνος και η εργασία θ'α μ'ε βοηθήσουν.

— Ειναι τρία ετη αφότου δεν εκαμε τίποτε, απήντησεν. Ο πόνος της εζωγραφηθη εντονώτερον εις το πρόσωπόν της εούθς, ως εξεστόμισε τ'α λέξεις ταυτας.

— Ειναι άπιστευτον απήντησα· αυτός ο δήμιος τ'ης εργασίας, τρία ετη χωρις να εργασθ'η.

— Και όμως ειναι αληθές. Έδοκίμασε και θ'α δοκιμάση ακόμη. Αλλά τί σημαίνει; εχει καταληφθ'η από εν ειδος ασθεनेίας, η οποια τον κάμνει να βαρύνεται την επαύριον ο,τι ηρχισε χθές. Αλλοτε ενομίζε τις ότι να δακτυλά του ησαν μαγευμένα. Ουδέποτε ειχε συλλάβει ιδεαν τινά, την οποian να μην επραγματοποίησε. Τώρα νομίζει τις ότι εχασε την αυτοπεποιθισίν του, ότι μηχανισμός τις τ'ης καλλιτεχνικής ιδιοφυίας του εθραύσθη. Τόσον δε απεγοητεύθη και εκ τ'ης εργασίας του αυτης, ώστε εζήτησε να διασκεδάση την λύπην του κατ'α τρόπον ανάξιόν του εντελώς. Υπήρξεν εποχή, καθ' ην διήροχeto τ'ας νύκτας του εις το χαρτοπαίγιον... Αλλ' αδιάφορον. Του συχωρω όλα, πλην του μίσους του δια το παιδι του...

— Ο,τι με διηγείσθε με καταπλήττει, τ'η απήντησα: Αλλ' εζητήσατε να εζηγηθητε μαζη του. Του όμιλήσατε ως μοι όμιλείτε;

— Δεν ηδυνήθην. Οσακις απειπειράθην να το πράξω η με ενέπαιξε η ώργισθη εις βιθμόν, ώστε να μου προξενη φόβον.

Οικογένεια ανήουσα εις άριστην κοινωνικην τάξιν δέχεται οικοτρόφους Έλληνοπαιδας μέχρις ηλικίας δέκα εξ ετών. Ουτοι θ'α φοιτώσιν εις οιονδήποτε τ'ης πόλεως σχολείον, κατ'α την επιθυμίαν των οικείων των, θ'α εχουν όμως οικογενειακήν περιθαλψιν και θ'α επιβλέπωνται υπό ειδικών παιδαγωγών, οστινες θ'α τους προγυμνάσωσι ιδιαιτέρως κατ' οίκον. Θ'α διδάσκηται η Γαλλική και οιαδήποτε άλλη ξένη γλώσσα.

Το οικοτροφείον τουτο αντικαθιστών υπό π'αταν ε'ποψιν την οικογένειαν συνιστάται θερμότατα υπό τ'ης διευθύνσεως τ'ης «Έφημ. των Κυριών» ητις δύναται να παράσχη π'ασαν σχετικην πληροφοριαν και να ανκλάβη π'ασαν ευθύνην απέναντι των γονέων των μικρών μαθητών.

Παρακαλούνται θερμώς αι κ. κ. συνδρομήτριαι αι καθυστεροῦσαι μέχρι σήμερον τ'ας συνδρομάς των να σπεύσουν επι τέλους να αποστείλουν αυτάς. Την αυτην παρακλήσιν απευθύνομεν και προς τ'ας κ. ανταποκριτριάς ως και προς τους κ. ανταποκριτάς μας να επισπεύσουν την ε'σπραξιν και αποστολήν των καθυστερουμένων, διότι η αταξία αυτη των εισπράξεων καταντ'α ανυπόφορος.

### ΤΣΟΚΟΛΑΤΑ ΠΑΥΛ ΔΟΥ

Η Παγκοσμίου φήμης τσοκολάτα Παυλίδου ειναι το λεπτότερον και ηδύτερον πρόγευμα, ανωτέρα ασυγκρίτως του καφε ως μη βλάπτουσα ποσώς τα νευρα, αλλ' απεναντίας δυναμόνουσα ταυτα. Ειναι η δυναμωτικωτέρα και θρεπτικωτέρα τροφη ως περιέχουσα εν μεγάλη αναλογία πάντα τα προς θρέψιν άπαιτούμενα συστατικά.

Πωλείται αντι 5 δραχ. η οκά η δε βανίλλιας δρ. 6.60 και εκάστη οκά αρκει δια τριάντα και πλέον μεγάλα προγεύματα.

Και μ' όλα ταυτα, προσέθηκε. Τ'ας τελευταίας αυτάς ημέρας ηρχισα και παλιν να ελπίζω, διότι ηρχισε να εργάζεται πυρετωδώς, ως αλλοτε, κλεισμένος από πρωτας μέχρις εσπέρας εις το σπουδαστήριόν του. Τόσον όμως μετεβλήθησεν τα προς με αισθήματά του, ώστε δεν μου ειπεν ουτε λέξιν περι του νεου εργου του, το όποιον μου κρύπτει επιμελώς. Προχθές, επειδη μοι εφάνη καλός ως αλλοτε, ετόλμησα να τον ερωτήσω. Απέφυγε να μοι απαντήση. Δεν θ'α μου ειπης τουλάχιστον την υπόθεσιν του εργου σου, τ'ω ειπα — Βραδύτερον, απήντησε, ατενίζων παραδόξως το άτυχες τέκνον μας. Ω! σεις όστις εισθε φίλος του. Υποσχεθητέ μου να ιδητε το εργον του αυτό, να τον βοηθήσητε, να τον παρακινήσητε να το τελειώση. Νομίζω οτι εαν τουτο κατορθωθ'η, θ'α σωθώμεν.

Τ'ης το υπεσχέθην ευχαρίστως. Η εξομολόγησίς της με ειχε συγκινήσει, περισσότερο από κάθε άλλην, ην ως μυθιστοριογράφος ψυχολόγος ειχον ακούσει μέχρι σήμερον. Αλλως τε η καταπληκτική ανωμαλία των αισθημάτων, ην ανεκάλυπτα εις τον παλαιον φίλον μου ηρχει να κινήση βιθύτατα το ενδιαφέρον τ'ης φιλοπεριεργου φύσεως, ητις ενυπάρχει εις πάντα ανθρωπον των γραμμάτων Αμέσως εγραψα εις τον φίλον μου και τον παρεκάλεσα να μοι δρση ημέραν, όπως επισκεφθώ το εργαστήριόν του και ιδω τ'α νέα εργα, εις τ'α οποια ηργάσθη, αφότου δεν τον ειχον ιδει. Αμέσως μοι απήντησε, λέγων οτι με ανέμενεν αυθημερόν. Δεν θ'α ιδης μεγάλα πράγματα, προσέθετε, θέλω όμως να εχω την γνώμην σου επι εργου, το όποιον τελειώνω σήμερον, το μόνον το όποιον εφερα εις πέρας από τριετίας. Εγγήρασα, φιλε μου... και υπεσημείωνε τ'ας δύο αυτάς λέξεις του.

(Ακολουθεί)